

SLOVENSKÝ RYBÁRSKY ZVÄZ – Rada Žilina

Z -11 /02

P R Í R U Č K A

Ustanovenie a činnosť rybárskej stráže

SPRAVODAJCA č. 4/2002
reg. číslo: OÚ- 1/2002

Ú V O D

Zákon o rybárstve č. 139/2002 Z. z. priniesol v oblasti rybárskej legislatívy zásadné zmeny. Svojim obsahom nadviazal na novelu Trestného zákona č. 253/2001 Z. z., ktorá v ustanovení § 181 d) nanovo upravila kritériá trestného činu pytliactva.

Na tieto zmeny bolo potrebné reagovať aj v Smernici pre ustanovenie a činnosť rybárskej stráže Z-10/2002, pretože v znení z roku 1999 stratila na aktuálnosti.

Rada SRZ v záujme uľahčenia prípravy členov rybárskej stráže na skúšky rybárskej stráže ako i na uľahčenie práce s uvedenou smernicou a v záujme odstránenia nejasností pri výklade nových zákonných predpisov, vydáva tento učebný text

Čerpané z podkladov : (skratky v texte)

- Zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve (RZ)
- Vykonávacia vyhláška č. 238/2002 Z. z. vykonávajúca zákon o rybárstve (vyhláška)
- Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (TZ)
- Trestný poriadok č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (TP)
- Zákon o priestupkoch č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (PZ)
- Občiansky zákonník a príslušné ustanovenia (OZ)
- Stanovy Slovenského rybárskeho zväzu (S)
- Disciplinárny poriadok Slovenského rybárskeho zväzu (D)

Spôsob použitia učebného textu: za heslom, upravujúcim konkrétny vzťah, nasleduje citácia príslušnej časti zodpovedajúceho zákona, resp. vykonávacej vyhlášky a po nich samotný text /výklad/ , vzťahujúci sa na uvedený zákon.

I. Ustanovenie rybárskej stráže

Zo zákona :

§ 21 ods. 1 RZ – Ochrana výkonu rybárskeho práva

- 1) Zabezpečenie ochrany výkonu rybárskeho práva v rybárskych revíroch je povinnosťou užívateľa. Užívateľ je povinný navrhnúť okresnému úradu pre každý rybársky revír rybársku stráž.
- 2) Rybársku stráž ustanovuje a odvoláva na návrh užívateľa okresný úrad, v obvode ktorého má užívateľ sídlo alebo trvalý pobyt.
- 3) Za člena rybárskej stráže môže byť ustanovená fyzická osoba, ktorá
 - a) dosiahla vek najmenej 21 rokov
 - b) je občanom Slovenskej republiky
 - c) nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin alebo trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti alebo v posledných troch rokoch nebola postihnutá za priestupok na úseku rybárstva
 - d) je plne spôsobilá na právne úkony
 - e) preukázala odbornú spôsobilosť vykonaním skúšky rybárskej stráže
 - f) zložila pred okresným úradom sľub v tomto znení : „ Sľubujem, že budem vykonávať ochranu rybárstva, dbať na dodržiavanie Ústavy Slovenskej republiky, zákonov a ostatných právnych predpisov upravujúcich a ochraňujúcich výkon rybárskeho práva “

- g) písomne o to požiada užívateľ'a.
- 4) Okresný úrad vydá členovi rybárskej stráže odznak a preukaz rybárskej stráže a vedie evidenciu členov rybárskej stráže.

Z vyhlášky :

§ 15 ods. 1,3 a 5 vyhlášky

- 1) Odborná skúška sa vykonáva na strednej poľnohospodárskej škole s vyučovacím odborom rybárstvo alebo v ministerstvom určených vzdelávacích ustanovizniach.
- 3) O úspešnom vykonaní skúšky vydá príslušná vzdelávacia ustanovizeň osvedčenie o odbornej spôsobilosti.
- 5) Preukaz rybárskej stráže obsahuje fotografiu držiteľ'a, evidenčné číslo preukazu, číslo odznaku, názov a potvrdenie príslušného okresného úradu, ktorý preukaz vydal, meno a priezvisko držiteľ'a a rozsah pôsobnosti.

VÝKLAD:

- Zabezpečenie ochrany výkonu rybárskeho práva v rybárskych revíroch je pre užívateľ'a povinnosťou, vyplývajúcou mu zo zákona. Z citovaného ustanovenia jasne vyplýva, že bez splnenia tejto povinnosti nemôže užívateľ, teda základná organizácia SRZ (ZO) pridelený revír užívať.
- Uvedená povinnosť spočíva najmä v návrhu príslušnému okresnému úradu, aby ustanovil konkrétnu osobu za rybársku stráž.
- Navrhnutá osoba musí spĺňať kritériá uvedené v ods. 3, pričom z týchto kritérií niet výnimky. Musia byť splnené všetky a súčasne, inak je podaný návrh bezpredmetný. Okrem zákonných kritérií sa odporúča, aby navrhovaný člen mal dobré osobnostné, charakterové a povahové vlastnosti, dobrý zdravotný stav a dobré fyzické predpoklady.
- Nad rámec osobnostných kritérií (vek, štátna príslušnosť, trestná bezúhonnosť, spôsobilosť na právne úkony), sa vyžaduje odborná spôsobilosť, ktorú musí kandidát preukázať vykonaním skúšky.
- ZO musia v tejto súvislosti zabezpečiť, aby sa súčasní členovia RS (aj hospodári) podrobili uvedenej skúške v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 31.12.2002. (viď § 44 ods. 4 RZ).
Nesplnenie tejto povinnosti má za následok automatické ukončenie činnosti člena RS.
- Kontrolu činnosti RS bude vykonávať jej vedúci, ktorého ustanoví na tento účel ZO. Právomoci hospodára v tomto smere zákon zrušil.
- ZO predloží písomný návrh na člena RS s rozsahom pôsobnosti : revíry Slovenského rybárskeho zväzu, v ktorých bude vykonávať svoje právomoci okresnému úradu, v obvode ktorého má navrhovaný trvalé bydlisko.
- Do pôsobnosti okresného úradu patrí :
 - rozhodovanie o schválení návrhu ZO za člena RS
 - stanovenie termínu a miesta vykonania sľubu
 - prijímanie zákonom predpísaného sľubu do rúk povereného pracovníka OÚ
 - vydávanie osvedčení o schválení za člena RS a služobného odznaku
 - evidencia schválených členov RS
 - prijímanie osvedčení a služobných odznakov od členov RS, ktorí prestali vykonávať činnosť.

II. Ukončenie činnosti RS

Zo zákona :

§ 21 RZ

- (5) Okresný úrad člena rybárskej stráže odvolá, ak člen rybárskej stráže o to písomne požiada, prestane spĺňať podmienky podľa odseku 3 písm. b) až d) zákona, porušil sľub alebo ak užívateľ o to požiada z dôvodov, že člen rybárskej stráže počas najmenej troch mesiacov bezdôvodne neplní úlohy rybárskej stráže.
- (6) Člen rybárskej stráže, ktorého okresný úrad odvolal, je povinný bezodkladne odovzdať odznak a preukaz rybárskej stráže.

VÝKLAD:

- Okrem dôvodu, uvedeného vyššie (ten sa týka súčasných členov RS), možno činnosť RS v budúcnosti ukončiť aj
 - na základe písomnej žiadosti člena RS (bez uvedenia dôvodov)
 - zánikom zákonných podmienok, uvedených v § 21 ods. 3 písm. b) až d) RZ
 - porušením sľubu
 - na základe návrhu ZO, odôvodneného minimálne trojmesačnou neodôvodnenou pasivitou člena RS.
- Okresný úrad odvolá člena RS písomne, nie však správnym rozhodnutím. Odvolanie vyznačí v evidencii vyškrtnutím.
- Odvolaný člen RS je povinný bezodkladne odovzdať okresnému úradu písomné osvedčenie a služobný odznak. Nesplnenie tejto povinnosti má za následok disciplinárne alebo trestné konanie.
- Návrh na odvolanie člena RS podáva v zastúpení ZO výbor, ktorý o podaní návrhu rozhodne hlasovaním. Na podanie návrhu je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných členov výboru.

III. Evidencia členov RS

Zo zákona :

§ 21 ods. 4 RZ

- (4) Okresný úrad vedie evidenciu rybárskej stráže.

Z vyhlášky :

§ 15 ods. 6 vyhlášky :

Evidencia obsahuje meno a priezvisko, bydlisko a dátum narodenia člena RS, číslo odznaku, označenie užívateľa, pre potreby ktorého činnosť vykonáva a rozsah pôsobnosti.

VÝKLAD:

- Vedenie evidencie členov RS podlieha vnútrorezortným predpisom na úseku štátnej správy.
- Pre potrebu ZO SRZ je podstatné, aby pre takúto evidenciu dodala včas požadované údaje navrhnutého kandidáta, najmä jeho meno a priezvisko, rodné číslo, bydlisko. Rozsah pôsobnosti budú revíry Slovenského rybárskeho zväzu.
- Vlastné zoznamy ustanovených členov RS vedie aj Rada SRZ a ZO SRZ.
- ZO SRZ pridelí každému členovi identifikačné číslo, totožné s identifikačným číslom vyrazeným na služobnom odznaku.
- Znenie zákona neobmedzujúce výkon kontrolnej činnosti teritoriálne, umožňuje tento výkon na celom území Slovenskej republiky, bez ohľadu na to, v ktorej ZO SRZ pôsobí. Toto je podstatná zmena oproti predchádzajúcej úprave, výrazne rozširujúca teritoriálnu právomoc rybárskej stráže.

IV. Povinnosti RS

Zo zákona :

§ 22 RZ

Člen rybárskej stráže je povinný :

- a) nosiť pri výkone svojej činnosti na viditeľnom mieste služobný odznak a na požiadanie sa preukázať preukazom člena rybárskej stráže,
- b) spolupracovať s príslušníkmi Policajného zboru, najmä oznamovať im všetky skutočnosti odôvodňujúce podozrenie zo spáchania trestného činu a odovzdávať im odňaté rybárske náradie a povolenie na rybolov,
- c) spisovať o odňatí rybárskeho náradia, rybárskeho lístka a povolenia na rybolov písomné záznamy a ich odpis odovzdať kontrolovanej osobe,
- d) oznámiť bezodkladne zistené závady, príznaky ochorenia a úhyn rýb užívateľovi a príslušným orgánom štátnej správy a v prípade možnosti vykonať opatrenia na zabránenie šírenia choroby alebo úhynu rýb,
- e) sledovať z hľadiska ochrany rybárstva spôsob užívania vôd, čistotu vôd a technické zásahy do tokov a zistené závady oznámiť príslušným úradom štátnej správy,
- f) poskytnúť zranenej osobe pomoc, ak to okolnosti dovoľia, ak v súvislosti s použitím donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby,
- g) spísať o okolnostiach použitia donucovacích prostriedkov úradný záznam a bezodkladne oznámiť použitie donucovacích prostriedkov okresnému úradu,
- h) zachovávať pri výkone svojej činnosti dôstojnosť a vážnosť svoju vlastnú ako aj osôb, proti ktorým zasahuje.

Z vyhlášky :

§ 15 ods. 4 vyhlášky :

Služobný odznak je vyrobený z bieleho kovu v tvare elipsy. Uprostred elipsy je štátny znak, ktorého výška je 5 cm a šírka 3,7 cm. V hornej časti obvodového pásu je nápis „Rybárska stráž“ a v dolnej identifikačné číslo. Rybárska stráž nosí pri výkone svojej činnosti odznak viditeľne na hrudi. Vzor služobného odznaku je uvedený v prílohe č. 7.

VÝKLAD:

- Základnou nevyhnutnou povinnosťou každého člena RS je dokonalá znalosť zákona rybnárstve, vykonávacej vyhlášky a súvisiacich právnych a vnútrozväzových predpisov.
- Z uvedených právnych predpisov treba na primeranej úrovni ovládať :
 - Ústavu Slovenskej republiky,
 - Trestný zákon (zákon č. 140/61 Zb. v znení neskorších predpisov) najmä §§ 3,4,5,8,9,10,13,89 ods. 9 – verejný činiteľ, 155, 156, 158, 181c, 181d – pytliactvo, 221,222,
 - Trestný poriadok (zákon č. 141/61 Zb. v znení neskorších predpisov) najmä §§ 2, 158, 159,
 - Zákon o policajnom zbore SR (č. 171/93 Z.z. v znení neskorších predpisov),
 - Zákon o priestupkoch (č. 372/90 Zb. v znení neskorších predpisov),
 - Vyhlášku č. 93/99 Z. z. o chránených rastlinách a živočíchoch, ...
 - Rybnársky poriadok vzťahujúci sa na revír , na ktorom vykonáva kontrolnú a ochrannú činnosť.
- RZ i vyhláška upúšťajú od striktnej povinnosti nosiť služobný odznak na ľavej strane prs. Podstatné je, aby bol umiestnený na viditeľnom mieste na hrudi a o jeho určení nevznikali pochybnosti. Každý odznak je, na rozdiel od minulosti, opatrený identifikačným číslom jeho nositeľa.
- Povinnosť preukázania sa na požiadanie služobným preukazom pretrváva. Služobný preukaz člena RS názvom, formou i obsahom nahrádza doterajšie Osvedčenie ustanovenia RS a patrí k základným spôsobom preukazovania sa člena RS pri plnení kontrolnej činnosti. Tento spôsob preukazovania RS bude však úplnou výnimkou, keď podstata preukazovania bude identifikačné číslo odznaku.
- Nanovo formulovaná súčinnosť RS s orgánmi policajného zboru nájde svoje zásadné uplatnenie v boji proti pytliactvu.
- Doporučujeme vyčleniť zodpovedného člena RS (vedúceho) na pravidelnú súčinnosť s orgánmi PZ na úrovni miestne príslušného obvodného oddelenia PZ.
- Závažné následky môže mať pre člena RS najmä nesplnenie oznamovacej povinnosti (viď stať o trestnej zodpovednosti RS). Je potrebné si uvedomiť, že otázka oznamovania trestnej činnosti už nezostáva na vôli člena RS, ale je mu uložená zákonom.

V. Oprávnenia RS

Zo zákona :

§ 23 RZ

Člen rybnárskej stráže je oprávnený :

- a) kontrolovať, či osoby loviace ryby v rybnárskych revíroch sú na lov oprávnenie prezerat' im rybnárske náradie, úlovky, plavidlá a nádrže na ryby,
- b) vyzvat' osobu, aby upustila od protiprávneho konania, ak je dôvodné podozrenie, že osoba pácha trestný čin alebo priestupok,
- c) obmedziť osobnú slobodu osoby pristihnutej pri páchaní trestného činu pytliactva, zistiť jej totožnosť a ak nemožno zistiť jej totožnosť, predviesť ju na útvar policajného zboru,
- d) osobe pristihnutej pri páchaní trestného činu pytliactva prehľadat' dopravný prostriedok a obsah vakov a tašiek, ak je dôvodné podozrenie, že sa v nich

- prepravujú neoprávnene nadobudnuté ryby, odnímať rybárske náradie, povolenie na lov rýb, rybársky lístok a úlovky,
- e) použiť donucovacie prostriedky,
 - f) požadovať pomoc policajného zboru alebo obecnej polície, ak nemôže splnenie úloh zabezpečiť vlastnými silami a prostriedkami,
 - g) požiadať každého o pomoc v prípade ohrozenia života a zdravia alebo majetku, kto bol o takúto pomoc požiadaný, nemusí ju poskytnúť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby alebo ak tomu bránia iné dôležité okolnosti.
2. Prehliadka podľa odseku 1 písm. a) a d) nesmie sledovať iný záujem ako zistiť, či sa v nich nenachádzajú neoprávnene nadobudnuté ryby.
 3. Každý je povinný v rybárskom revíri uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku člena rybárskej stráže, alebo strpieť výkon jeho oprávnení.

§ 24 RZ

- 1) Donucovacími prostriedkami sú :
 - a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
 - b) slzotvorné prostriedky,
 - c) obušok,
 - d) putá,
 - e) služobný pes.
- 2) Pred použitím donucovacích prostriedkov člen RS je povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakračuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad alebo tomu bránia iné okolnosti.
- 3) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje člen RS podľa konkrétnej situácie tak, aby použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

§ 25 RZ

Člen RS je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok, aby :

- a) zabránil úmyselnému poškodzovaniu majetku užívateľa,
- b) zaistil bezpečnosť inej osoby, alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,
- c) obmedzil osobnú slobodu osoby, ktorá kladie aktívny odpor.

§ 26 RZ

Člen RS je oprávnený použiť putá :

- a) na spútanie osoby, ktorá kladie aktívny odpor, alebo fyzicky napáda člena RS, alebo osobu, ktorá vystúpila na jeho podporu, úmyselne poškodzuje majetok užívateľa, po márnej výzve, aby od takéhoto konania upustila,
- b) na vzájomné pripútanie osôb uvedených v písm. a).

§ 27 RZ

1) Člen RS je oprávnený použiť služobného psa :

- a) aby zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známk bude pokračovať,
 - b) na zabránenie úteku osoby, ak má byť takejto osobe obmedzená osobná sloboda,
- 2) Člen RS používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonania odporu osoby vyžadujú, použije služobného psa bez náhubku.

§ 28 RZ

Pri zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavným telesným postihnutím a proti osobe mladšej ako 15 rokov, je člen RS oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty a chvaty. Ostatné donucovacie prostriedky je člen RS oprávnený použiť iba vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb, alebo vlastnej osoby, alebo ak hrozí závažná škoda na majetku užívateľovi a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

Z vyhlášky :

§ 15 ods. 2

Školenie a skúšky rybárskej stráže zabezpečuje a náklady uhrádza užívateľ rybárskeho revíru. Obsahom školenia a skúšok rybárskej stráže sú predpisy z oblasti rybárstva, trestného a správneho práva. Skúška sa vykonáva formou písomného testu a ústneho pohovoru.

VÝKLAD:

- Oprávnenia RS sú prakticky zhodné s oprávneniami policajného zboru a ako také kladú na úroveň každého člena RS a jeho činnosť doposiaľ nebývalé nároky. Vyžaduje si to aj zefektívnenie boja proti pytliactvu.
- Uvedené oprávnenia možno využiť výlučne na rybárskych revíroch a v súvislosti s výkonom ochranej a kontrolnej funkcie RS.
- Nad rámec uvedených rozsiahlych oprávnení možno ešte pripomenúť, že oprávnení držiteľia strelných zbraní z radov členov RS, môžu v zákonom stanovených situáciách nutnej obrany (§ 13 TZ) a krajnej núdze (§ 14 TZ) tieto zbrane použiť na odvrátenie bezprostredne hroziaceho útoku človeka alebo zvieratá.
- Celkom mimoriadnu pozornosť treba venovať rozlišovaniu trestného činu pytliactva od previnenia postihovaného disciplinárnymi orgánmi zväzu. Platí zásada, že pokiaľ protiprávne konanie presahuje výslovne v disciplinárnom konaní uvedené druhy previnení, ide vždy o trestný čin pytliactva podľa § 181 d Trestného zákona, až kým orgány činné v trestnom konaní právoplatne nerozhodnú inak.
- Na vyvodenie záveru, či v konkrétnom prípade ide o trestný čin pytliactva alebo nie, stačí dôvodné podozrenie, nie istota. Takýto záver treba v prípade potreby obhájiť v následnom preverovaní, prípadne trestnom konaní, osobitne keď došlo k zásahu do osobnej slobody alebo majetku podozrivého. To kladie mimoriadne nároky na odbornú a ľudskú vyspelosť každého člena RS.

- Len pri takomto dôvodnom podozrení možno uplatniť oprávnenia týkajúce sa obmedzenia osobnej slobody, zisťovania totožnosti páchatel'a, predvedenia na útvar PZ, prehliadky motorového a iného vozidla, odňatia rybárskeho náradia, úlovkov a osobitne povolenia na rybolov a rybárskeho lístka.
- Použitie donucovacích prostriedkov prichádza do úvahy vo výnimočných, mimoriadne závažných prípadoch, keď boli vyčerpané všetky ostatné zákonné oprávnenia RS a tieto nevedli k výsledku. Aj vtedy treba pristúpiť k použitiu donucovacích prostriedkov tak, aby nedošlo k zbytočným zraneniam osôb, prípadne stratám na majetku. To platí najmä vo vzťahu k osobám uvedeným v ustanovení § 28 RZ.
- V tomto smere je každý, osobitne potom člen SRZ, príslušník PZ, prípadne MP, povinný vyhovieť žiadosti zasahujúceho člena RS o poskytnutie fyzickej a materiálnej pomoci. Odmietnuť takúto pomoc možno len v celkom výnimočných prípadoch ohrozenia (reálneho) vlastného života, zdravia, prípadne iných závažnosťou zodpovedajúcich okolností, vrátane ohrozenia života a zdravia blízkych osôb (t.j. rodinných príslušníkov a na ich úroveň postavených osôb).
- Zhodnotenie zákonnosti použitia donucovacích prostriedkov bola zverená okresným úradom. Nevyhnutným predpokladom takéhoto zhodnotenia je podrobný úradný záznam člena RS, ktorý je povinný spísať vždy a bezodkladne po použití týchto prostriedkov. Okrem identifikačných údajov (dátum, miesto, čas, číslo revíru, mená zúčastnených osôb, identifikačné číslo člena RS), musí záznam obsahovať druh použitého donucovacieho prostriedku, dôvody jeho použitia, spôsobené následky a spôsob ich odstránenia. Vzor vypracuje Rada SRZ.
- Služobný pes musí zodpovedať kritériám zákona, najmä musí absolvovať predpísaný výcvik a podrobiť sa príslušným skúškam, musí byť pod pravidelnou veterinárnou kontrolou a mať o tom príslušné doklady.
- Nedôvodné použitie povolených a použitie nedovolených donucovacích prostriedkov alebo ich zneužitie, zakladá dôvody trestnej zodpovednosti člena RS !!!
- Zo znenia vyhlášky potom jednoznačne vyplýva, že RS je síce povinná podrobiť sa predpísanej skúške, ale náklady na prípravu a samotné vykonanie skúšky znáša za každého adepta užívateľ revíru.

VI. Etické zásady výkonu funkcie RS

Všetky doteraz uvedené skutočnosti a opatrenia smerujú jednoznačne k zásadne novému vymedzeniu kritérií na osobu člena RS a výkon jeho funkcie v postavení verejného činiteľa a vyplýva z nich že :

- Výkon RS môže vykonávať len morálne, charakterove a ľudsky spoľahlivý člen SRZ s dobrým vzťahom k ľuďom, prírode a rybám.
- Vylúčené sú osoby so zlou povest'ou, vulgárnym správaním, nadmerne požívajúce alkohol, prípadne iné návykové látky, osoby agresívne, psychicky labilné a nevyrovnané.
- Vylúčené sú aj osoby so záznamom v registri trestov za úmyselné trestné činy násilnostnej povahy, ako aj trestané pre trestný čin pytliactva.
- Zásadou akejkolvek kontrolnej činnosti RS je slušný a ústretový prístup ku kontrolovaným osobám, zdvorilé vystupovanie, snaha pomôcť a až potom trestať.
- Postaveniu verejného činiteľa musí zodpovedať aj slušné a upravené oblečenie nevzbudzujúce pochybnosti o jeho vážnosti a vážnosti jeho funkcie. V krátkej budúcnosti

sa ráta so zavedením rybárskych uniforiem, ktoré by tieto požiadavky na vonkajší výzor člena RS splňali najlepšie.

- V samotnej kontrolnej činnosti treba mať na pamäti prezumpciu nevinu, t.j., že pokiaľ nie je vyneseny právoplatný rozsudok o vine, hľadá sa na každého obvineného akoby bol nevinný.
- Vinu sú povinné preukázať orgány činné v trestnom konaní. Nie je povinnosťou podozrivého dokazovať vlastnú nevinu. RS nedokazuje vinu páchatel'a, ale dokumentuje okolnosti, ktoré k uznaniu viny môžu viesť. Nemôže ani nahrádzať kriminálnu políciu s jej pátracími oprávneniami. Riziko činnosti RS nemôže byť nikdy také veľké, ako je profesionálne riziko policajných orgánov.
- Aj pri skutočne dôvodnom podozrení zo spáchania trestného činu nemožno porušovať ľudskú dôstojnosť podozrivého ale ani vlastnú dôstojnosť člena RS.
- Činnosť RS pri uplatňovaní svojich zákonných právomocí musí byť príkladom pre ostatných členov SRZ, najmä mládež a dôkazom, že do tejto funkcie boli vybratí skutočne tí najlepší.
- Slušnosť, zdvorilosť a tolerancia však nesmú byť prejavom slabosti. Zistené nedostatky treba dokumentovať so všetkým dôrazom a autoritou, ktorú zákon umožňuje. Za žiadnych okolností sa však nemožno znížiť na úroveň kontrolovaného, pokiaľ tento používa vulgárne alebo agresívne metódy komunikácie.

VII. Druhy protiprávneho konania

Zo zákona :

§ 3 ods. 1 TZ

Trestným činom je pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone.

§ 2 ods. 1 PZ

Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov alebo trestný čin.

§ 3 Disciplinárneho poriadku SRZ (D)

- 1) Disciplinárneho previnenia sa dopustí člen alebo funkcionár zväzu, ktorý úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti poruší :
 - a) stanovy alebo organizačný poriadok zväzu, záväzné pokyny alebo opatrenia, prípadne iné vnútrozväzové predpisy vydané jeho ústrednými orgánmi, prípadne orgánmi nižších organizačných zložiek zväzu,
 - b) predpisy o rybárstve, zákon č. 139/02 Z. z. o rybárstve a vyhlášku č. 238/02 Z. z. vydanú na vykonanie zákona o rybárstve a ďalšie právne normy a predpisy týkajúce sa výkonu rybárskeho práva,
 - c) zväzovú organizačnú disciplínu alebo zásady riadneho výkonu rybárskeho práva alebo zásady hospodárenia s majetkom organizačnej zložky, prípadne zväzovým majetkom,
 - d) všeobecne záväzné právne predpisy, vzťahujúce sa na činnosť zväzu a jeho organizačných zložiek.
- 2) Disciplinárneho previnenia sa dopustí aj ten člen alebo funkcionár zväzu, ktorý vedome, hrubým spôsobom porušil základné záujmy a zásady organizácie zväzu.

- 3) Závažného disciplinárneho previnenia sa tiež dopustí ten člen alebo funkcionár zväzu, ktorý vedome obíde, marí alebo zmarí výkon predchádzajúceho disciplinárneho opatrenia.

VÝKLAD:

- Pre praktickú činnosť RS je potrebné vedieť, že nový zákon o rybárstve v ust. § 46 ods. 2 zrušil ust. § 35 písm. c) a f), zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, v dôsledku čoho bude možné posúdiť akékoľvek protiprávne konanie páchatel'a namierené proti výkonu rybárskeho práva buď ako trestný čin alebo disciplinárne previnenie.
- Rozdiel medzi týmito konaniami bude spočívať hlavne v stupni spoločenskej závažnosti a v praxi RS by nemal robiť problémy. Platí tiež zásada, že previnením bude všetko, čo orgány činné v trestnom konaní neposúdia ako trestný čin.
- Bez ohľadu na to, či RS dokumentuje trestný čin pytliactva alebo previnenie, musí postupovať s rovnakou starostlivosťou a zodpovedne na mieste zvažovať ďalší postup.

VIII. Praktické aspekty výkonu funkcie RS

Odhaľovanie a dokumentácia trestného činu pytliactva.

Zo zákona :

Čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky

Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

§ 181 d) TZ – PYTLIACTVO

- 1) **Kto neoprávnene zasiahne do výkonu práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva tým, že bez povolenia loví zver alebo ryby, alebo loví zver alebo ryby v čase ich ochrany, alebo zakázaným spôsobom, alebo kto ukryje, prechováva alebo na seba alebo iného prevedie zver alebo ryby neoprávnene ulovené alebo nájdené, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo zákazom činnosti, alebo peňažným trestom, alebo prepadnutím vecí.**
- 2) **Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo prepadnutím vecí sa páchatel' potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1,**
 - a) **hoci bol v posledných dvoch rokoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký trestný čin prepustený,**
 - b) **hromadne účinným alebo zavrhnutiahodným spôsobom,**
 - c) **ako člen organizovanej skupiny.**

§ 158 TP

ods. 1) Prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán sú povinní prijímať oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich, že bol spáchaný trestný čin a čo najrýchlejšie ich vybavovať, pritom sú povinní poučiť oznamovateľa o zodpovednosti za vedome nepravdivé údaje, a ak o to oznamovateľ požiada, do jedného mesiaca od jeho oznámenia upovedomiť ho o prijatých oznámeniach.

Z vyhlášky :

§ 8 – Čas individuálnej ochrany rýb

V čase individuálnej ochrany nie je dovolené ich loviť.

Od 1. januára do 15. marca je chránený mieň sladkovodný (*Lota lota*)

Od 1. januára do 15. apríla je chránený pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*)

Od 1. januára do 15. mája je chránená štika severná (*Esox lucius*)

Od 1. januára do 31. mája je chránený lipeň tymianový (*Thymalus thymalus*)

Od 1. januára do 31. októbra je chránená hlavátka podunajská (*Hucho hucho*). Na hraničných tokoch Poprad a Dunajec je chránená hlavátka podunajská (*Hucho hucho*) od 1. januára do 31. augusta.

Od 15. marca do 31. mája a v čase 14. dní po zarybnení je v kaprových vodách chránený kapor rybničný (*Cyprinus carpio* - zdomácnená forma) s výnimkou od 1. mája do 15. mája, kedy je jeho lov povolený počas rybárskych pretekov a v odôvodnených prípadoch s výnimkou, ktorá sa môže povoliť najskôr od 15. mája.

Od 15. marca do 31. mája sú v kaprových vodách chránené :

- boleň dravý (*Aspius aspius*)
- jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*)
- jalec maloústý (*Leuciscus leuciscus*)
- jalec tmavý (*Leuciscus idus*)
- jeseter malý (*Acipenser ruthenus*)
- lieň sliznatý (*Tinca tinca*)
- lopatka dúhová (*Rhodenus amarus*)
- mrena severná (*Barbus barbus*)
- mrena škvrnitá (*Barbus peloponnesius*)
- nosáľ sťahovavý (*Vimba vimba*)
- pleskáč siný (*Abramis ballerus*)
- pleskáč tuonosý (*Abramis sapa*)
- pleskáč vysoký (*Abramis brama*)
- podustva severná (*Chondostroma nasus*)
- sumec veľký (*Silurus glanis*)

Od 15. marca do 15. júna je chránený zubáč veľkoústý (*Stizostedion lucioperca*)

Od 15. marca do 15. augusta je chránený zubáč volžský (*Stizostedion volgensis*)

Od 1. septembra do 15. apríla je chránený pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*)

Od 1. októbra do 15. apríla sú chránené :

- pstruh jazerný (*Salmo trutta m. lacustris*)

- sivoň potočný (*Salmo fontinalis*)
- čerebl'a pestrá (*Phoxinus phoxinus*)

Celoročne sú chránené :

- blatniak tmavý (*Umbra krameri*)
- býčko rúrkonosý (*Proterorhinus marmoratus*)
- čík európsky (*Misgurnus fossilis*)
- hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*)
- hrebenačka vysoká (*Gymnosephalus baloni*)
- hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*)
- hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*)
- jeseter ruský (*Acipenser gueldenstaedtii*-net'ažná forma)
- kapor sezan (*Cyprinus carpio*-divá forma)
- karas zlatistý (*Carassius carassius*)
- kolok veľký (*Zingel zingel*)
- kolok vretenovitý (*Zingel streber*)
- ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*)
- plotica lesklá (*Rutilus pigus*)
- plž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*)
- šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*)

§ 9 – Druhy bez času individuálnej ochrany

Celoročne je dovolené loviť :

- amur biely (*Ctenopharyngodon idella*)
- belica dunajská (*Chalcalburnus mento*)
- belička európska (*Alburnus alburnus*)
- býčko čiernoústý (*Neogobius melanostomus*)
- býčko hlavatý (*Neogobius kessleri*)
- býčko nahotemenný (*Neogobius gymnotrachelus*)
- býčko piesočný (*Neogobius fluviatilis*)
- býčkovec amurský (*Perccottus glenii*)
- červenica ostrobuchá (*Scardinius erythrophthalmus*)
- hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*)
- hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*)
- hrebenačka frkaná (*Gymnocephalus cernuus*)
- hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinatus*)
- hrúz škrvrnitý (*Gobio gobio*)
- hrúzovec sieťovaný (*Pseudorasbora parva*)
- karas striebřistý (*Carassius auratus*)
- klarius panafrický (*Clarias gariepinus*)
- mečovka zelená (*Xiphophorus helleri*)
- oštráčka veľkousta (*Micropterus salmoides*)
- ostriež zelenkavý (*Perca fluviatilis*)
- ovsienka striebřistá (*Lecaspis delineatus*)
- pichľavka siná (*Gasterosteus aculeatus*)
- pleskáč zelenkavý (*Abramis bjoerckna*)
- plotica červenooká (*Rutilus rutilus*)
- plž severný (*Cobitis taenia*)

- sih maréna (*Coregonus marena*)
- sih peleď (*Coregonus peled*)
- slíž severný (*Noemacheilus barbatulus*)
- slnečnica pestrá (*Lepomis gibosus*)
- sumček čierny (*Ameiurus melas*)
- sumček hnedý (*Ameiurus nebulosus*)
- tilapia nílka (*Oreochromis niloticus*)
- tolstolobik biely (*Hypophylamichthys molitrix*)
- tolstolobik pestrý (*Hypophylamichthys nobilis*)
- úhor európsky (*Anguilla anguilla*)
- veslonos americký (*Polydon spathula*)
- živorodka ostropyská (*Poecilia sphenops*)
- živorodka pestrá (*Poecilia reticulata*)

§ 11 – Denný čas lovu

Denný čas lovu v jednotlivých mesiacoch v rybárskych revíroch je na

- a) vody pstruhové
1. apríl a september	od 06.00 do 19.00 hod.
2. máj a august	od 05.00 do 21.00 hod.
3. jún a júl	od 04.00 do 22.00 hod.
- b) vody lipňové
1. jún, júl a august	od 04.00 do 22.00 hod.
2. september a október	od 05.00 do 21.00 hod.
3. november a december	od 07.00 do 17.00 hod.
- c) vody kaprové
1. január, február, november, december	od 17.00 do 17.00 hod.
2. marec a apríl	od 05.00 do 21.00 hod.
3. máj a jún	od 04.00 do 24.00 hod.
4. júl a august	od 00.00 do 24.00 hod.
5. september a október	od 05.00 do 22.00 hod.
6. november a december	od 07.00 do 19.00 hod.

§ 12 - Lovná miera rýb

1) Povolené je privlastňovať si ryby, ktoré dosahujú najmenšiu lovnú mieru :

☐ amur biely	60 cm
☐ boleň dravý	40 cm
☐ hlavátka podunajská	70 cm
☐ jalec hlavatý	25 cm
☐ jalec maloústý	15 cm
☐ jalec tmavý	20 cm
☐ jeseter malý	45 cm
☐ kapor rybničný	35 cm
☐ lieň sliznatý	25 cm
☐ lipeň tymianový	27 cm

☐	mieň sladkovodný	35 cm
☐	mrena severná	40 cm
☐	mrena škvrnitá	25 cm
☐	nosáľ sťahovavý	25 cm
☐	pleskáč siný	20 cm
☐	pleskáč tuponosý	20 cm
☐	pleskáč vysoký	30 cm
☐	podustva severná	30 cm
☐	pstruh dúhový	23 cm
☐	pstruh jazerný	45 cm
☐	pstruh potočný	23 cm
☐	sih maréna	25 cm
☐	sih peled'	25 cm
☐	sivoň potočný	23 cm
☐	sumec veľký	60 cm
☐	šťuka severná	50 cm
☐	tolstolobik biely	45 cm
☐	tolstolobik pestrý	45 cm
☐	úhor európsky	45 cm
☐	zubáč veľkousty	45 cm
☐	zubáč volžský	30 cm

VÝKLAD:

Plánovanie :

- Kontrolná činnosť zameraná na odhaľovanie pytlíctva by mala byť predmetom dlhodobého plánovania v rámci každej ZO.
- Pravidlom by sa malo stať rozdelenie služieb a v ich rámci donucovacích prostriedkov konkrétnym členom RS.
- Do akcie by mali nastupovať vždy minimálne dvaja členovia RS alebo člen RS s kandidátom alebo ďalším členom SRZ. Individuálne kontroly sú málo efektívne a nesú so sebou vysoké riziká.
- O začatí akcie je vhodné upovedomiť príslušné oddelenie policajného zboru, prípadne mu odovzdať aj písomné vyhotovenie plánu kontrolnej činnosti. Ideálne je, keď sa akcie môže zúčastniť aj policajný orgán.
- Každú akciu osobitne a ich celkový konečný výsledok vyhodnotí vedúci RS pri každej ZO.
- V prípade zistenia a dokumentovania trestného činu pytlíctva je potrebné bezodkladnej spracovať písomne trestné oznámenie a toto preukázateľne doručiť na príslušné oddelenie policajného zboru. Pri ďalšej dokumentácii trestného činu postupovať podľa pokynov policajného orgánu. Vzor trestného oznámenia vypracuje Rada SRZ.

Taktika:

- Pre potreby dokumentácie je vhodné používať fotoaparát, videokameru, ďalekohľad, mobilný telefón, písacie potreby, meradlo a iné vhodné pomôcky.
- Kontrolovaný revír preskúmať najskôr z diaľky, pomocou ďalekohľadu a zistenú situáciu vyhodnotiť. V prípade potreby privolať posilu alebo policajné orgány. Toto je osobitne dôležité pri večerných a nočných kontrolách.

- Označiť sa viditeľne služobným odznakom a začať so samotnou kontrolou. Osobitnú pozornosť pri tom venovať úplnosti rybárskych dokladov, kontrole úlovkov, ich zabezpečeniu, použitému náradiu, návnadám a nástrahám.
- Počas kontroly zachovať pokoj a rozvahu, nezvyšovať hlas, neprovokovať, nedať príčinu na neprimeranú reakciu kontrolovanej osoby.
- V prípade neprimeranej reakcie využiť najskôr všetky dostupné presvedčovacie metódy. Po ich využití nasleduje upozornenie na možnosť použitia donucovacích prostriedkov a v závislosti na reakcii aj ich skutočné použitie.
- Pri použití donucovacích prostriedkov treba, v rámci možností, dbať, aby neboli spôsobené vážnejšie škody, než aké si konkrétna situácia vyžaduje.
- Pre zvládnutie situácie je vhodné požiadať o pomoc prítomných členov SRZ, ale aj iné osoby, najúčinnjším prostriedkom je však privolanie policajného orgánu mobilným telefónom.
- O použití donucovacích prostriedkov spíše zasahujúci člen RS úradný záznam, ktorý bez zbytočných prietahov doručí na príslušný okresný úrad.

Kontrola dokladov :

- Člen RS kontroluje najmä povolenie na rybolov (všetky druhy), rybársky lístok a členský preukaz loviaceho. Na prípadné nedostatky loviaceho upozorní a pokiaľ je to technicky možné, odstráni ich priamo na mieste (napr. podpis na povolení, odlepená členská známka, nezapísaný úlovok a pod.).
- Pokiaľ sú nedostatky neodstrániteľné priamo na mieste, požiada loviaceho člena SRZ, aby opustil revír a odstránil zistené nedostatky na príslušnom orgáne (napr. poškodené doklady, chýbajúca členská známka, nesprávne vyplnené obdobie platnosti povolenia, nezhoda čísel na povolení a rybárskom lístku a pod.).
- Ak zistí také nedostatky, ktoré priamo vzbudzujú podozrenie z neoprávneného lovu alebo spáchania trestného činu, postupuje podľa predchádzajúcich ustanovení. Pôjde najmä o nedostatok povolenia alebo rybárskeho lístka, ich časovú alebo miestnu neplatnosť, zjavné falšovanie údajov na týchto dokladoch, fingované pečiatky a pod.

Trestný čin pytlactva :

S výhradou možnosti individuálneho posúdenia, odvodeného od okolností konkrétnej situácie možno za trestný čin pytlactva podľa § 181 d) TZ považovať najmä :

- všetky prípady lovu bez povolenia na rybolov alebo rybárskeho lístka. **POZOR !** Nemusí ísť o trestný čin, ak loviaci nie je členom SRZ. Zákon požaduje jasne povolenie, ktorého nevyhnutnou súčasťou je aj tzv. štátna licencia – rybársky lístok. Navyše na lov s osobitným povolením (tzv. ministerská povolenka), sa členstvo v SRZ nevyžaduje.
- lov v čase ochrany (hájenia) bez ohľadu na to, či ide o všeobecný zákaz lovu alebo druhovú ochranu konkrétneho druhu rýb,
- lov zakázaným spôsobom, najmä :
 - výbušnými, otravnými a omamnými látkami,
 - harpunami, bodcami, udicami bez prútov,
 - strelnými zbraňami,
 - lov pod ľadom, lov na šnúry,
 - podsekávanie a lov do rúk a ôk,
 - zber akýchkoľvek ikier,

- lov elektrickým prúdom,
- nočný lov za pomoci na lov určeného svetelného zdroja,
- lov lapadlami, košmi, vršami a podobnými zariadeniami,
- lov čereňmi s väčšou plochou než 1 m²,
- lov v rybovode a vyznačenom úseku nad a pod ním,
- lov do stálych zariadení na lov rýb,
- lov do sietí všetkého druhu,
- zabraňovanie ťahu rýb proti vode,
- lov na miestach nahromadenia rýb pri mimoriadnych situáciách, nerese a na zimoviskách,
- vypustenie, odrazenie alebo odčerpanie vody,
- lov pri hospodárskych stavbách vo vzdialenosti bližšej od telesa hrádze alebo hate ako je vyznačená na tabuli (to sa týka aj objektov vodných elektrární, čerpacích staníc, technických zariadení, plavebných, závlahových a odvodňovacích kanálov),
- lov v plavebných komorách,
- lov z plavidiel a plávajúcich technických zariadení * (viď nižšie)
- lov z cestných a železničných mostov a lávok pre peších,
- lov v biokoridoroch a rybovodoch,
- lov na zaplavených pozemkoch pri povodni a bránenie návratu rýb do rybárskeho revíru.

* **POZOR !**

V zákone je nesprávne umiestnená čiarka. Zákaz lovu z plavidiel sa vzťahuje na vyznačenú vzdialenosť od zariadení uvedených v písm. e) RZ. Inak je lov z rybárskych člnov povolený !!!

Osobitné zákazy pre pstruhové vody :

- lov na viac ako jednu udicu,
- používať ako nástrahu živú rybkú,
- používať pri love iné ako umelé mušky v počte väčšom ako tri,
- pri love prívlačou na mŕtvu rybkú používať viac ako jeden háčik,
- loviť na plávanú a položenú,
- používať pri love viac ako jednu nástrahu, s výnimkou lovu na umelé mušky,
- používať ako nástrahu červy a hmyz vo všetkých vývojových štádiách,
- loviť viac ako tri dni v týždni.

Osobitné zákazy pre lipňové vody :

- loviť na viac ako jednu udicu,
- používať ako nástrahu živú rybkú,
- používať pri love iné ako umelé mušky v počte väčšom ako tri a iné ako muškárske náradie,
- loviť na mŕtvu rybkú alebo prívlač od 1. júna do 31. októbra,
- používať pri love na plávanú iné nástrahy ako rastlinného pôvodu,
- loviť ryby na položenú,
- používať ako nástrahu hmyz vo všetkých vývojových štádiách, červy všetkých druhov, ryžu, tarhoňu, krúpy a všetky napodobeniny ikier,
- loviť viac ako päť dní v týždni.

Osobitné zákazy pre kaprové vody :

- loviť na viac ako dve udice,
- loviť na viac ako dva nadväzce na jednej udici, opatrené jednoduchým háčikom alebo na viac ako jeden nadväzec, opatrený dvojháčikom alebo trojháčikom a na viac ako tri mušky pri použití muškárskej udice,
- loviť na rybkú prinesenú z iného revíru,
- loviť na rybkú alebo prívlač od 1. februára do 15. júna,
- loviť na prívlač na viac ako jednu udicu s viac ako jednou nástrahou,
- loviť v čase od 22.00 do 04.00 hod. bez osvetlenia miesta lovu.

Osobitné zákazy pre lov hlavátky :

- používať ako nástrahu živú rybkú,
 - loviť hlavátku inak ako prívlačou na umelé nástrahy, rybkú alebo muškárením,
 - ponechať si v kalendárnom roku viac ako jednu hlavátku, aj keď sa lov uskutočňuje vo viacerých revíroch.
- Pri každom konkrétnom zistení porušenia uvedených zákazov, ktoré samé o sebe alebo v spojení s ďalšími môže zakladať trestnú zodpovednosť pre trestný čin pytliactva, treba prihliadnuť komplexne na ďalšie okolnosti prípadu, najmä :
 - či ide o úmysel alebo nedbanlivosť,
 - vek páchatel'a a jeho skúsenosti s výkonom rybárskeho práva,
 - postoj páchatel'a k zistenému porušeniu zákona (priznanie),
 - či vznikla materiálna škoda ulovením rýb,
 - použité náradie a jeho spôsobilosť na ulovenie ryby,
 - reakcia verejnosti,
 - či nejde o recidívu,
 - či sa páchatel' nesnaží ovplyvniť RS, napr. ponukou úplatku,
 - či možno, vzhľadom na postoje páchatel'a, dôvodne predpokladať, že na jeho nápravu postačí prejednanie vecí na mieste a prísľub, že sa v budúcnosti podobného konania nedopustí.
 - Ide o zložitý hodnotiaci proces, ktorého reálny záver môže uskutočniť len odborne a morálne vyspelý člen RS.
 - V tejto súvislosti si treba osvojiť ústavnú zásadu :

VŠETKO, ČO NIE JE ZAKÁZANÉ ZÁKONOM, JE DOVOLENÉ !!!

IX. Trestnoprávne aspekty výkonu funkcie rybárskej stráže

Zo zákona :

§ 13 TZ – Nutná obrana

Čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku.

§ 14 TZ – Krajná núdza

Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o krajnú núdzu ak bolo možné toto nebezpečenstvo za daných okolností odvrátiť ináč, alebo spôsobený následok je zrejme rovnako závažný alebo ešte závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

§ 89 ods. 9 TZ

Verejným činiteľom je ... člen rybárskej stráže...

§ 155 TZ – Útok na verejného činiteľa

1. Kto použije násilie :
 - a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa alebo
 - b) pre výkon právomoci verejného činiteľa, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo peňažným trestom.
2. Odňatím slobody na dva až osem rokov sa páchatel' potresce
 - a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so zbraňou
 - b) ak ublíži takým činom inému na zdraví.
3. Odňatím slobody na tri až desať rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví.
4. Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 156 TZ

1. Kto sa inému vyhráža usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu :
 - a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa alebo
 - b) pre výkon právomoci verejného činiteľa, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo peňažným trestom.
2. Odňatím slobody až na tri roky sa páchatel' potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 so zbraňou.
3. Kto hrubo urazí verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci alebo pre tento výkon, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.

§ 157 TZ

Ochrana podľa § 155 a 156 sa poskytuje aj osobe, ktorá vystúpila na podporu alebo na ochranu verejného činiteľa.

§ 158 TZ – Zneužívanie právomoci verejného činiteľa

1. Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobí inému škodu, alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech
 - a) vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu
 - b) prekročí svoju právomoc, alebo

c) nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomocí potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo peňažným trestom alebo zákazom činnosti.

2. Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potresce,
 - a) ak zadováži činom uvedeným v odseku 1 sebe alebo inému značný prospech
 - b) ak spôsobí takým činom vážnu poruchu v činnosti podniku organizácie, alebo
 - c) ak spôsobí takým činom značnú škodu, alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 159 TZ Marenie úlohy verejného činiteľa z nedbanlivosti

1. Verejný činiteľ, ktorý pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarí alebo podstatne sťaží splnenie dôležitej úlohy, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom, alebo zákazom činnosti.
2. Odňatím slobody až na tri roky alebo zákazom činnosti sa páchatel' potresce,
 - a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v činnosti podniku alebo organizácie alebo
 - b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 47 ods. 1 PZ – Priestupky proti verejnému poriadku

Priestupku sa dopustí ten, kto neuposlúchne výzvu verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci. (Možno uložiť pokutu do výšky 1000,- Sk).

VÝKLAD:

- Postavenie RS ako verejného činiteľa nie je nové, avšak v súvislosti s nanovo upravenými právami a povinnosťami nadobúda nové, reálne dimenzie.
- Status verejného činiteľa prichádza do úvahy výlučne s plnením úloh, ktoré RS vyplývajú zo zákona o rybárstve. Nepôjde o takéto postavenie, ak napr. páchatel' zaútočí na člena RS z osobných dôvodov, rovnako tak, ak napr. člen RS vykonáva právomoci, ktoré náležia zo zákona inému orgánu, napr. policajtovi, okresnému úradu a pod.
- Útoku na verejného činiteľa sa možno dopustiť fyzickým útokom i verbálne.
- Obrana proti takýmto útokom musí spĺňať kritériá zákona, inak môže dôjsť k prekročeniu zákonom vymedzených právomocí a následnému zneužitiu právomocí verejného činiteľa.
- Nenáležité správanie sa RS pri výkone kontrolnej činnosti, najmä požitie alkoholu, vulgárnosti všetkého druhu, šikanovanie kontrolovaných, nedôvodné odnímanie rybárskych dokladov, prehliadky vozidiel, fyzické ataky mimo zákona spôsobujú, že RS stráca status verejného činiteľa v postavení poškodeného a naopak, získava ho ako potencionálny páchatel' trestného činu. To treba mať neustále na zreteli.

X. Náhrada škody spôsobenej výkonom funkcie RS

Zo zákona :

§ 30 RZ – Zodpovednosť za škodu

Užívateľ je povinný člena rybárskej stráže poistiť pre prípad

- a) škody, poškodenia zdravia alebo smrti spôsobenej členom rybárskej stráže pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo v priamej súvislosti s ním,

- b) škody spôsobenej členom rybárskej stráže iným osobám pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo v priamej súvislosti s ním, s výnimkou škody spôsobenej osobe, ktorá svojim protizákonným konaním oprávnený a primeraný zákrok vyvolala.

§ 420 OZ

1. Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
2. Škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby za škodu takto spôsobenú nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je dotknutá.
3. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

§ 442 OZ

1. Uhrádza sa skutočná škoda a to čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).
2. Škoda sa uhrádza v peniazoch, ak však o to poškodený požiada, a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

§ 443 OZ

Pri určení výšky škody sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

VÝKLAD:

- Zákon jednoznačne rozlišuje škodu, ktorá bola spôsobená členovi RS inou osobou a škodou spôsobenou inej osobe členom RS.
- V oboch prípadoch však musí ísť o škodu spôsobenú výlučne pri plnení úloh RS, ktoré jej predpisuje zákon. Ak dôjde k spôsobeniu škody mimo rámca týchto úloh, postupuje sa podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.
- Výnimku z povinnosti nahradiť škodu spôsobenú inej osobe tvorí len prípad, že zákrok RS vyvolala práve táto osoba svojim protiprávnym konaním. Napr. vypustí na kontrolujúceho člena RS psa bez náhubku a člen RS psa usmrť.
- Bez zákonom stanoveného poistenia nie člen RS ani povinný, ale ani oprávnený vykonávať svoje zákonom stanovené právomoci.
- V závislosti na výsledkoch dokazovania poisťovňa preplatí celú škodu, alebo jej pomernú časť.

XI. Náklady na činnosť RS

Zo zákona :

§ 29 RZ

1. Okresný úrad po dohode s užívateľom ustanoví rozsah vybavenia člena rybárskej stráže donucovacími prostriedkami.
2. Užívateľ je povinný zabezpečiť prípravu na vykonanie skúšky a skúšku rybárskej stráže, odbornou vzdelávaciu školenia, poskytnúť výstroj a ďalšie pomôcky potrebné pre výkon činnosti rybárskej stráže.

Z vyhlášky :

§ 15 ods. 2 vyhlášky :

Školenie a skúšky rybárskej stráže zabezpečuje a náklady uhradza užívateľ rybárskeho revíru. Obsahom školenia a skúšok sú predpisy z oblasti rybárskeho, trestného a správneho práva. Skúšky sa vykonávajú formou písomného testu a ústneho pohovoru.

VÝKLAD:

- Rozsah vybavenia člena RS je vecou dohody okresného úradu s príslušnou ZO. To znamená, že s prihliadnutím napr. na rozsah a závažnosť pytliactva v regióne, môže byť RS vybavená donucovacími prostriedkami kompletne, alebo čiastočne. Významnú úlohu v tomto smere bude mať nepochybne aj samotná osoba člena RS a jej záruky, že poskytnuté donucovacie prostriedky nezneužije.
- Na prípadné ukončenie činnosti RS automaticky naväzuje okamžité vrátenie donucovacích prostriedkov, pod sankciou vyvodenia trestnej zodpovednosti v prípade nesplnenia tejto povinnosti.
- Odborná príprava a skúšky členov RS sa budú uskutočňovať v zariadení Združenej strednej odbornej školy v Ivanke pri Dunaji a ich náklady, rovnako ako u hospodárov, uhradí ZO. Aj z tohto hľadiska bude potrebné, aby ZO prehodnotili doterajšie počty členov RS.
- Prípravu uskutočnia pedagógovia školy a vybraní odborníci z príslušných oblastí a disciplín. Samotná skúška bude pozostávať z písomných testov, doplnených v prípade potreby aj ústnym pohovorom. Jej výsledkom bude doporučenie pre ZO, aby konkrétneho adepta navrhla (nenavrhla) okresnému úradu za člena RS.
- Takýto návrh nie je síce pre samotnú ZO záväzný a môže rozhodnúť aj v rozpore s ním. V tom prípade však preberá všetku zodpovednosť za nesprávny, resp. nezákonný postup takto ustanoveného člena RS.
- Ustanovenie § 15 ods. 2 vyhlášky nepochybne súvisí nielen s oprávnením RS na úhradu nákladov na vykonanie skúšky, ale je relevantné aj v otázke nákladov na činnosť RS ako takú.

Žilina, júl 2002

Slovenský rybársky zväz
Rada Žilina

II.

V Z O R Trestného oznámenia RS

Slovenský rybársky zväz – Základná organizácia v

Obvodné oddelenie

Policajného zboru – SR

v

V dňa

Vec : Oznámenie o trestnom čine pytliactva podľa § 181 d Tr. zák.

Podľa § 158 ods. 1 Tr. por. podávame trestné oznámenie na

-
1. Meno, priezvisko, nar., bytom,
 2. Skutok : Dňa o hod. v rybárskom revíri SRZ č.
v katastri obce lovil bez povolenia ryby (ako člen ZO SRZ
..... v s povolením č. a rybárskym lístkom č.) do zrkadlovej
siete, pričom ulovil kusov kapra, kusov šťuky, kusov pleskáča
a tieto ryby mal uložené vo vlastnej sieťke, ktorá bola nájdená pri kontrole rybárskou
strážou.
 3. Dôkazy :
 - zrkadlová sieť rozmerov, pieskovej farby,
 - sieťka na prechovávanie rýb dĺžky cm, zelenej farby vlákna, tromi obrúčkami
z čiernej umelej hmoty,
 - fotografia ulovených rýb,
 - mená svedkov.
 4. Zaistené vecné dôkazy boli odovzdané na OO PZ, prevzal službukonajúci
(hodnosť, meno, priezvisko, alt. identifikačné číslo).
 5. Ulovené ryby boli po prehliadke pustené na mieste späť do vody (alt. utratené
a zakopané).

Žiadame, aby sme boli o výsledku konania o tomto oznámení písomne upovedomení.

Člen RS : Meno, priezvisko
identifikačné číslo

Opísať 2x

1x na adresu

1x evidencia ZO

(odpoveď do 30 dní)

III.**V Z O R**úradného záznamu o použití donucovacieho prostriedku

Slovenský rybársky zväz, základná organizácia v

Úradný záznam
o použití donucovacieho prostriedku

Dňa o hod. pri vykonávaní kontroly v revíri Slovenského rybárskeho zväzu č. (názov lokality), bol slovné a fyzicky napadnutý kontrolovanou osobou :

Meno a priezvisko (nacionálne)

K útoku menovaného prišlo potom (napríklad : čo som ho požiadal, aby mi ukázal ulovené ryby v sieťke. Povedal mi, že som k.... a aby som išiel materi do p...., lebo ma kopne do g....., až mi oči vylezú. Po upozornení na nezákonnosť jeho konania a výstrahe, že v prípade pretrvávania útoku použijem proti nemu donucovacie prostriedky, menovaný vstal, prišiel ku mne a dva razy ma udrel do tváre otvorenou dlaňou.

V dôsledku pretrvávajúceho útoku som (napríklad : proti menovanému použil služobný obušok, ktorým som ho udrel päťkrát po chrbte a potom som mu nasadil služobné putá. Následne som privolať hliadku OO PZ v, ktorej som ho v spútanom stave odovzdal).

K zraneniu, ktoré by si vyžadovalo lekárske ošetrenie, nedošlo. (alternatívne – došlo k zraneniu tváre útočníka, konkrétne k vzniku tržnej rany na pravom obočí po údere obuškom, ktorú som mu pomohol ošetriť pomocou rýchloobväzu a policajná hliadka odviezla páchatel'a na ošetrenie).

Svedok (ovia) :

V dňa

Spracoval člen RS
ZO SRZ
Meno, priezvisko
Identifikačné číslo

Vyjadrenie okresného úradu :

Schvaľujem :

Neschvaľujem :

Opísať 2x

1x okresný úrad

1x evidencia ZO

IV.

V Z O R

tlačiva – Záznam o odňatí vecí použitých na spáchanie trestného činu

Slovenský rybársky zväz – Základná organizácia v

Z Á Z N A M

V dňa

Podľa § 22 písm. c) zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve, týmto potvrdzujem, že dňa 200. , boli

Meno a priezvisko (nacionálne)

podozrivému zo spáchania trestného činu pytlactva podľa § 181 d) Trestného zákona trestného konania odňaté nasledovné veci :

Napríklad :

1. Udica zn. Esox . Carbon, čiernej farby, dĺžky 380 cm, korková rukoväť
2. Navijak zn. Byron 600, striebornej metalízy, s vlascom hnedej farby na cievke
3. Sieť – žiabrovka, dĺžky 30 m, výšky 3 m, silonová, veľkosť očiek 3x3 cm
4. Povolenie na lov rýb č., vydané ZO SRZ v, rybársky lístok č., vydaný Okresným úradom v
5.
6.

Odobrané veci sú dobrom (zlom, nepoužiteľnom) technickom stave a pre potreby trestného konania boli odovzdané policajnému orgánu OO PZ v

Rybárska stráž :

Policajný orgán :

3x

1x OO PZ

1x podozrivý

1x evidencia ZO